

nektere poskušnje; kajti ti imajo na razpolaganje različne tvarine in priprave in „Novice“ bi gotovo radostno priobčile take nauke, ker tu ne gré za osebni, ampak za občni napredek in prid.

Naj mi konečno bode dovoljeno navesti še nektere misli gledé obrtnijske povzdige z ozirom na ljudsko blagostanje.

Naše ljudstvo je v narodno gospodarskem obziru že marsikter važen korak storilo. Tu stopi v javnost zdaj to, zdaj uno društvo, ki ima namen, širiti ljudsko blagostanje. To izdaja akcije, uno zopet drugače deluje, zatoraj glejmo, da tudi to obrtnijo ohranimo sebi in potomstvu. *) Toraj na delo, rodoljubi! Ura zamujena ne povrne se več. Dobiček bil bi trojin: šel bi naravnost v žep naroda, ker bi se lahko vsakter vdeležil; obrtnija bi bila v domačih rokah in domače ljudi bi z delom preskrbovala. In veči bil bi dobiček, kakor ga neso hiše temu ali unemu zavodu. Z združeno močjo se pa veliko dá izvesti. To je vže pokazal Slovenec.

Takemu početju, da se v resnici dobro razvija, stati morajo na čelu vsestransko izobražene moči. Priprosti kmet bi si rad pomagal, toda si navadno ne vé in ne zná.

Poročila o letošnji sviloreji.

Z nad Vipave 26. junija.

Prišel je čas, ko imajo „Novice“ navado, donašati poročila o sviloreji iz raznih krajev; bojimo se pa, da utegnejo biti ravno tako neugodna, kakor tukajšnja.

Zaradi mrzlega in jako spremenljivega vremena trajalo je to delo letos tukaj dalje nad 2 meseca, in naposled ima vendar malokdo kaj pridelka pokazati, tako tudi oni, ki so imeli celično seme. Največ so jim poginili črviči med rejo, po vsakem spanji bolj in vmes, in sicer, kakor se je videlo, na vseh do zdaj znanih sviloprejkinih boleznih. Čuditi pa se temu ni, ako se pomisli, kako neugodno bilo je vreme sviloprejkam. Nastalo je večkrat prav mrzlo in vetreno vreme, da smo imeli le 7 stopinj R. toplote ali še manj; na to zopet dva ali več primerno toplih dni — in tako naprej. Gotovo taka sprememba temperature zelo škoduje sviloprejkam, da se jih lotijo vsakojake bolezni.

S kurjavo primerno gorkoto zdržavati je pa tu jako težavno, ker ljudje nimajo ne peči niti drv. V celi tej vasi sem samo jaz sviloprejkam kuril, kedar je bilo treba, toliko, da nisem toplote pustil niže nego 12 stopinj ter živali po tem rešil pogina in dobil zdaj še povoljen in lep pridelek. Tako tudi drugi, ki so tako ravnali.

Druga napaka je pa to, da si mnogi svilorejci ne oskrbijo zdravega semena, in vendar je to prva reč. Da je le cenó ali celó zastonj, pa je vse dobro! Vsaj bi že vendar morale nesrečne skušnje marsikoga zmočiti! Tako je bila letos zanesla neka babúra iz bližnje Šmarnske fare na Goriškem nekod sem od Trsta na petih bračih kotenine naleženega svilnega semena. Ko se je zvedelo, da se dobí prav cenó, hajd! seglo je vse po njem! Kakošno pa je to seme bilo, kaže to, da menda ni nikjer niti mešička iz njega. Tacih in enacih barantačev se prikaže o svojem času mnogo, ki pehario neprevidne ljudi. Proti temu se tukaj mnogo prizadeva marljivi Anton Uršič iz Podrage, ki s pomočjo mikroskopa napravlja celično seme, kakoršnega je letos bil že več lotov razprodal, pa tudi podaril. V tem oziru koristilo bi tudi mnogo, ko bi se z ravnokar ustanovljeno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu

*) Da je ne bodo tujci popolnoma na-se potegnili. Tujec za domačina nima srca, in vrh tega še šopiri, da mu do brote skazuje.

združilo malo poskuševališče, ki bi imelo nalog, domače ljudi preskrbovati z zdravim semenom in napeljevati jih k pravilnemu izrejevanju sviloprejk. Prostora mislim, da bi bilo dovolj za to.

Murbovo perje je bil mraz tudi zelo osmodil, in dalje proti jugu tem bolj. Zato so doljni Vipavci in Lah po več ur daleč tu sem hodili po murbovino in jo prav drago plačevali. Dobili so jo lahko, ker deloma so nekterim črviči kmalu poginili, deloma pa se jih več sviloreje lotilo ni bilo.

J. G-r.

Na Krki na Dol. 13. junija.

Seme svilnih črvičev, ki sem ga prejel od družbe kmetijske, se mi je prav dobro obneslo; gosenice so redno spale in ob pravem času se zapredle. Dobil jih bom kakih 30 funtov ali še več.

Janez Koželj.

V Št. Janžu pri Ratečah 20. junija.

Zahvaljujem se za seme svilnih črvičev sl. odboru ter mu poročam, da sem začetnik sviloreje v Št. Janžu in sem izredil iz prav zdravih gosenic posebno lepih kokonov okoli 40 funtov.

Ignacij Repše.

Iz Št. Jerneja na Dol. 24. junija.

Slavni družbi kmetijski naznanjam, da so se mi od Vas poslani svilni črviči prav dobro obnesli, skozi in skozi zdravi bili in se lepo zapredli.

Janez Tavčar.

Vsi ti svilorejci, kakor tudi gosp. Scheyer, predstojnik kmetijske podružnice v Ratečah, in še mnogo drugih, ki so osebno prišli v pisarnico družbe kmetijske, so vprašali odbor družbe kmetijske: kdo nakupuje kokone in po čim?

Ta vprašanja so dala povod odprtemu mojemu pismu do prof. Povše-ta v zadnjih „Novicah“. Ker mi je gosp. profesor kmalu odgovoril, naj iz pisma njegovega naznanjam našim svilorejcem poglobitve stvari.

Dve poti ste — piše prof. Povše — da se pripomore svilorejcem k prodaji: ena in ugodnejša bila bi ta, da pošlje kak Gorišk trgovec agenta na Kranjsko, kjer se zberó svilorejci in prinesó blago seboj; al potovanje na Kranjsko bi se ne splačalo za malo blaga. — Druga pot je, da svilorejci pošljejo umorjene kokone gosp. Lenassi-u, ki je glavni trgovec v Gorici in s katerim je gosp. profesor govoril. On sprejema lepo blagó po oni ceni, kakoršna je na trgu v Gorici, kjer je zdaj vsaki dan sejm za kokone in magistrat izdaja vsakdanjo srednjo ceno. Danes (27. junija) je cena za funt lepega rumenega blaga 1 gld. 50 kr., za srednje 1 gold. 15 kr., za zelene Japaneške pa od 1 gold. do 1 gold. 25 kr. Gosp. Lenassi je pošten trgovec, al on zahteva kokone nepokvarjene in priporoča skrbno pošiljatev v močnih podolgastih korbah iz vrbovja spletenih. Kokoni pa naj se nikoli ne pomoré v peči ali na peči, kajti to zelo škoduje vrednosti blaga, ampak pomoré naj se z vodenim sopuhom, to je, vzame naj se kad, v katero se vlije vreli krop; na-njo se nastavi rehta, na katero se vržejo kokoni ter se pokrijejo z debelim kocem. Ko so umorjeni (nekteri naj se prerežejo za prepričanje) se razgrnejo po lesi, da se prav dobro posušé. Za umorjene je cena nekoliko viša. Gosd. prof. Povše bi sam rad posredoval to prodajo našim svilorejcem, pa 6. dne t. m. zapusti Gorico za več tednov.

Ker prodaja po prvi poti bi se mogla še le prihodnje leto dobro vrediti, ko bi družba kmetijska popred izvedela pridelke svilorejcev in njih stanovanje, ne ostane nam zdaj družega, da, kdor nima že svojega kupca, se obrne do gosp. Lenassi-a v Gorico.

Dr. J. Bleiweis.